

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 26. Sociorum occisorum cadavera recuperantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Catechumenum
maclit.

Ubi cum se quisque de scelere jactaret, & tandem avitarum superstitionum contumacitatemque & luxuriarum importunum castigatorem periisse exultanter vociferaretur; aulus est senex, Guarobaii Sociorum amantissimi tum absentis socer, quamvis nondum Baptismo initiatus, insolentes arguere, & exprobrare parricidis atrocitatem, qui hospites omnibus utiles, nullis nocivos & inermes, non habitam hospitalitatis & beneficiorum ratione, crudeliter trucidassent. *Quæ insania, inquit, hæc est de summo scelere triumphare, & ac si rem bellissimam fecissetis, immaniter exultare.* Simul hoc dixit, simul parricidam, factum suum sceleris nomine lugillari non ferentes, in optimum senem irruunt, & tanquam in sacrilegi parricidii appendicem maclant dilaniantque. Quid obstat, quin Anonimum hunc senem, adauctum nuncupemus? quem verosimile est quodam entheo spiritu, aut haustam divinitus flammam impulsam, ut castigaret verbis sceleratos, & mortem admitteret, quæ cum Baptismi cruenti stolam decorum Patribus suis in Cælum assumptis adjungeret. Stimulante adhuc odio, parricidam adolescentes duos, Rochi Gonsalvi in Sacris ministros, rapiunt, deliberantque an in utrumque violenter agerent. Ex quo consilio sic discessum, ut eorum prævaluerit opinio, qui assererent popularibus suis esse reddendos, ne in se Paranenses exacerbarent. Unus ex his adolescentibus aulus est in vinculis parricidas recenti adhuc furore calentes acriter objugare, minarique servitutem. Alter sacri Olei vasculum è manibus sacrilegorum eripuit: adeo nihil timet legitimo & pio dolore infligatus animus. Ambo ad suos remissi magno adjumento fuere parricidii feriem sedulo indagentibus.

CAPUT
XXV.
Rochi Gonsalvi cor
portentosè
loquitur.

BARBARI sequenti die, edormitam crapulam nihilo temperantiores, ad parricidii locum turmatim se conferunt, ubi diligenter omnia scrutantes, ignem truncis cadaveribus mitiorem fuisse reperiunt quam volebant. Interim accidit res mira dictum: quippe Rochi Gonsalvi cor ex ipso cadavere gravi & articulata oratione in hunc modum carnifices perstrinxit. *Occidistis, inquit, me vestri amantem: occidistis corpus meum, & ossa mea confregistis, non spiritum, qui jam inter Beatos regnat. Ob id magne vos manent calamitates, nam filii mei (Neophytos intelligebat) injuriam Dei Matris Imagini illatam ulturi convolabunt.* Unanimes hoc asseruere auriti & oculati testes captivi, quorum aliqui addidere alias voces ex eodem corde fuisse auditas, quæ dicerent, se illis denuo adfuturum opemque laturum: adeo nihil vindictam spirant Martyres in suos occisores, etiam post mortem benevoli. Prodigiū raritas non mansuefecit, sed exasperavit obstinatos. Quare Caarupe Marangoæ tortori rursus mandat, ut Rocho pectus aperiat, scruteturque unde unde voces emittat. Is dissecto pectore cor cum eripuisset: *Illo illo, inquit, prestigator loquitur,* continuatoque furore sagittam, ferro cuspidatam, in illud collimat, transfadigitque: reliqui ignem sopitum resuscitant, in quem lacerata corpora iterato projiciunt immaniter exultantes.

CAPUT
XXVI.
Sociorum
occisorum
cadavera re-
cuperantur.

DUM hæc aguntur unus ex adolescentibus Paranensibus, quos ad suos parricidam remisert, ex itinere ad Caasapaminenses delatus, Petrum Romerum de carorum Sociorum nece docet: quo audito nuncio Caasapaminenses, pro more gentis, horribili primùm silentio, deinde intercalatibus ejulatibus intemperanter in luctum effusi sunt; donec incalescente dolore & in iram jam vergente, ab Romero vindictam sibi permitti postularent. Romerus vindictam quidem dissuasit, sed rem sibi gratam Christianoque nomini decoram facturos significavit, si ad recuperanda occisorum Sociorum corpora pergere auderent. Nec mora Mbacaba, vir inter suos nobilis ducentos circiter homines ex omni multitudine selectos armari jubet: ad quos, *Eamus, inquit, & cum vita nostra periculo eorum cadavera dedecori subducamus, qui mortem non timere, ut animos nostros excolerent: eorum exuvias ab parricidis vindicemus, qui nos à demonum servitute vindicatum venere.* Monenti verò Romero, ne cadaverum fetore ab pio munere deterreri se permitterent, unanimes respondere, genuinos filios non abhorre ab carissimorum parentum fecidis cadaveribus: quo dicto militum more iter arripientes, eodem quo discesserant die, ad

Barbarorum
erga instru-
ctores amor.

necis

necis locum, parricidis ad rura dilapsis, vacuum deveniunt, raptimque, antequam ab rusticatione redirent, ex sopito jam incendio semiustulata Sociorum corpora educunt, atque eo quo venerant ordine, freudentibus nequicquam parricidis, diuque insequentibus, opima spolia reportant. Romerus, evaporato utcumque dolore, laudavit reduces, qui fidem in vindicandis sacris exuviis heroico facinore rei Christianæ se probaverant. Cum verò allata cadavera sigillatim exploraret, reperit inter semiustulata truncataque membra cor Rochi Gonsalvii sagittâ transfixum nihil igne læsum; ut sentires nihil nostrum ignem in cor cœlestibus ardoribus ignitum poruisse. Mox rudi pro tempore utrumque cadaver lipfanothecæ illatum est, donec cultius componerentur.

NON diu post Caarupe parricida, trecentorum hominum instructus acie, repentinus Caasapaminienfibus adest; Petrum Romerum, quem ob cœlibem vitam per ludibrium verulam vocitabat, de medio sublaturus. Municipes pro more rusticatum iwerant, soli que aderant juvenes decem, qui seniculo quodam duce arcubus & sagittis instructi contra confertam hostium aciem progredi ausi, adeo fortiter se gesserunt, ut illorum impetum detinuerint, arcuerintque, donec, concurrentibus jam, ex rusticatione Caasapaminienfibus, in fugam omnes, non sine suorum clade, nullo ex nostris desiderato, verterentur. Cui rei magnum momentum attulit ipse Romerus, qui pro tuendo grege determinatâ morte in equo cum duobus aliis Neophytis equiribus prodiens, ita terruit parricidas, ut fortitudinis miraculo attoniti freudentes furentesque, quod à vetula (ut aiebant) & pauculis adolescentibus reprimere tentare secundum impetum non ausi sint. Sed fredeant ringanturque amaro opprobrio parricidæ, nusquam tamen efficient, quin juvenes illi Caasapaminienfes per omnium ora volitent, qui vix ex barbarie in Catechumenorum Neophytorumque album relati, pro incolumitate advenæ magistri contra populares & amicos suos, contra confertam multitudinem pauculi certo se mortis periculo exponentes armaverunt pugnaveruntque, & ostenderunt Deum per pueros posse quod olim per locustas.

PAULO antequam hæc gererentur, hoc est, postridiè quàm Rochus Gonsalvius & Alfonsus Rodericus occisi sunt, Niezuvius, de eorum nece nuncio accepto, ferociter exultans, plumarum amiculo & reliquo horrendorum rituum ornamento se vestiens, eodemque cultu unam è concubinis ornari & se sequi iubens, popularium concionem vocat. Nox erat cum frequentissimi convenere. Quare tenebrarum & multitudinis opportunitate usus, omni circum igne extincto, postquam horrendum nescio quid in gutture turbinaffet, identidemque inani ex cucurbita crepitaculum agitaftet, & diu lymphaticas vociferationes intercalari silentio distinxisset; tandem horrore omnibus concussis, his ferme verbis Joannem Castillium de medio tollendum pronunciat. *Adeste tygrides, adeste, & in aurorem opprobrii mei unguis dentesque acuite; cur pigritatis? Etiam vos fascinavit advena? etiam vos rebellatis? Vestram fidem appello quotquot adestis, o viri, quam si obstinate denegatis, statutum mihi est ad astra revolare, & omnia elementa in vos armare, perdere, pertinaces. Itè & opprimite Sacrificulum advenam, pueros incantationibus allectos abluentem, jusque meum in seminarum præstantissimas impudenter denegantem.* Approbato furore, Potirava, & Quarabius Niezuvii foecer, delecto parricidarum habito, sceleris patrandi tempus & locum indicunt, dissimulanteque, ne præda elaboratur, omnia agi imperant. Fo tempore commodum parricidis accidit, ut nonnulli Ethnici religioni Christianæ nomen daturi ad oppidum venirent, quibus secum assumptis, ubi illuxit, Joannem Castillium domi Deum orantem adeunt, dolose postulantes, ut religionis candidatos in album relatos, velit pro more munusculo aliquo donare. Castillius advenas benevolè admissos in catalogum refert, largè que donat; quibus rebus intentum, sui que incautum, parricidæ à tergo invadunt, lacertos fortiter ligant, colaphis & fuste cadunt, contumelias onerant, fatuum appellant, è pede raptatum prosternunt. Tum ille, *Si*, inquit, *ob ea munuscula, quæ impertior,*

Cor Gonsalvii ab igne illatum servatur.

CAPUT XXVII. Petrus Romerus ad necem quaeritur.

Caasapaminienfium Adolescentium fortitudo.

Barbariter ventur.

XXVIII. Joannes Castillius trucidatur.

Niezuvii debaectatio.

Parricidarum simulatio.

Joannis Castillii supplicium.